

Oulun konservatorio

Opetussuunnitelma (22.9.2023)

Taiteen perusopetuksen musiikin laaja oppimäärä

2018 (Oph:n perusteet 2017)

Sisällysluettelo

1. YLEISTÄ	3
2. TOIMINTA-AJATUS	3
3. MUSIIKKIKASVATUKSEN PÄÄPIIRTEET	3
3.1. Keskeiset arvot	3
4. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS	4
5. MUSIIKIN PERUSOPINNOT	4
5.1. Oppilaat	4
5.2. Keskeiset sisällöt	5
5.3. Opinto-ohjelma	5
5.4. Tavoitteet	5
5.5. Opintokokonaisuudet ja niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet	6
6. SYVENTÄVÄT OPINNOT	7
6.1. Oppilaat	8
6.2. Kuvaus syventävistä opinnoista	8
6.3. Keskeiset sisällöt	8
6.4. Tavoitteet	8
6.5. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet	9
7. LISÄAIKA OPINTOIHIIN	10
8. AIKUISTEN OPETUS	10
9. TYÖTAVAT MUSIIKIN OPETUKSESSA	10
10. ARVIOINTI	11
10.1. Arvioinnin tehtävät	11
10.2. Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit	11
10.3. Oppimisen arviointi	13
10.4. Oppilaitoksen tuloksellisuuden arviointi	14
11. MUUALLA SUORITETTUJEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN	14
12. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	15
13. OPETUSSUUNNITELMAN KEHITTÄMINEN	15
14. KANSAINVÄLISYYS JA KULTTUURI	15
15. OPETTAJIEN TÄYDENNYSKOULUTUS	15
16. TODISTUSTEN SISÄLTÖ	15
17. TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN	16
18. OPETUSSUUNNITELMAN SOVELTAMINEN	17

TAITEEN PERUSOPETUKSEN MUSIIKIN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

1. YLEISTÄ

Oulun konservatoriossa annetaan toisen asteen ammatillista peruskoulutusta ja taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta. Laajan oppimäärän mukainen musiikin perusopetus muodostuu musiikin perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä niitä edeltävästä varhaisiän musiikkikasvatuksesta. Perusopinnojen ja syventävien opintojen opetus on tarkoitettu pääasiallisesti kouluikäisille lapsille ja nuorille.

2. TOIMINTA-AJATUS

Konservatorion päätehtävä on tarjota korkeatasoista opetusta ja koulutusta musiikin eri alueilla. Sivistävän ja elämyksellisen opetuksen tavoitteena on oppilaiden henkinen ja taiteellinen kasvaminen.

3. MUSIIKKIKASVATUKSEN PÄÄPIIRTEET

Musiikin laajan oppimäärän mukaisen taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle. Tavoitteena on, että oppilas kehittää musiikillista osaamistaan ja iloitsee oppimisestaan. Opetus antaa valmiuksia musiikin itsenäiseen harrastamiseen ja oppilaan tavoitteidenmukaiseen musiikkiopinnojen jatkamiseen muilla koulutusasteilla.

Musiikillisten taitojen kartuttamisen lisäksi oppilasta rohkaistaan opinnoissa esteettiseen kokemukseen, luovaan ajatteluun ja tuottamiseen sekä uusien ratkaisujen etsimiseen. Opetus tukee oppilaan myönteisen minäkuvan, terveen itsetunnon ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Oppilasta ohjataan tekemisen ja osallisuuden kautta ymmärtämään musiikin merkityksiä kulttuurin kokonaisuuteen kuuluvina ilmiöinä. Näin oma musiikkiharrastus voi asettua osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

3.1. Keskeiset arvot

Oppilas

Opetuksella edistetään oppilaan musiikillisia perustaitoja ja luovuutta sekä tuetaan oppilaan persoonallisuuden kasvua.

Työyhteisö

Oppilaitos on uudistuksille avoin ja kehittyvä työyhteisö, jossa on kannustava työskentelyilmapiiri.

Ulkoinen kuva ja toiminta

Toiminta-alueen musiikkielämään vaikutetaan tuottamalla elämyksellisiä musiikkitapahtumia ja harjoittamalla taiteellista yhteistyötä muiden tahojen kanssa.

- Tuotetaan hyvää mieltä iloisella ja luovalla musiikin tekemisellä
- Innostetaan oppilasta edistymään kykujensä mukaan
- Kasvatetaan oppilasta musiikilliseen yhteistyöhön ja esiintymään toisten harrastajien kanssa
- Saavutetaan perustavoitteet soitossa ja laulussa, yhteismusiikissa sekä musiikin hahmotusaineissa
- Annetaan oppilaille hyvät valmiudet ammattiopintoihin

4. VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Tavoitteet

- Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen
- Lapsi saa myönteisiä musiikillisiä elämyksiä, taitoja ja valmiuksia, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille
- Lapsen kokonaispersoonallisuuden kasvua tuetaan musiikin keinoin

Keskeinen sisältö

- Toiminta on leikinomaista, tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää
- Musiikin keskeiset elementit –rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri- muodostavat opetuksen keskeisen sisällön
- Musiikin moniaistinen kokeminen ryhmässä tukee lapsen musiikillista, sosiaalis-emotionaalista, kognitiivista, psykomotorista ja esteettistä kehitystä
- Käyttämällä monipuolisia työtapoja (laulaminen ja loruilu, soittaminen, musiikkiliikunta, kuunteleminen ja taiteiden integrointi) musiikin oppiminen on moniulotteista

5. MUSIIKIN PERUSOPINNOT

Perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opintojen lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Tarjoamalla tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan musiikin perusopinnot kehittävät oppilaan musiikillista ja luovaa ajattelua.

5.1. Oppilaat

Perusopinnoissa voivat opiskella henkilöt, jotka ovat tulleet valituiksi oppilasvalinnassa ja edistyvät opinnoissaan vuosittain sovittujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopinnoissa voi opiskella enintään **kuusi vuotta**. Aiemmat opinnot ja osaaminen otetaan huomioon opintoaikaa määriteltäessä. Opintojen loppuvaiheessa tehdään pääaineen päättösuoritus. Alle kymmenvuotiaana aloitettuja opintoja ja opintoaikaa ei oteta huomioon kokonaisaikaa laskettaessa. Opinnot voi suorittaa myös kuutta vuotta lyhyemmässä ajassa (suositeltavaa esim. aikuisopiskelijalle).

5.2. Keskeiset sisällöt

Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on monipuolinen perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin tai instrumenttien perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti erilaisiin musiikin työvälineisiin ja työtapoihin ottaen huomioon oppilaan tavoitteet. Yhteismusisointitaitojen ja musiikin hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja. Eri sisältöalueiden integraatio opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

5.3. Opinto-ohjelma

Perusopinnoissa opetusta annetaan klassisessa ja rytmimusiikissa solistisissa oppiaineissa, yhteismusiikissa, musiikin hahmotusaineissa ja musiikkiteknologiassa.

Musiikin hahmotusaineiden sisältöalueet ovat musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin hahmottaminen sekä musiikin historian ja tyylien tuntemus.

Opintojensa edellyttämässä vaiheessa opiskelijat osallistuvat säännöllisesti orkesterisoittoon ja/tai muuhun yhteismusiikkiin. Harjoitusajoista ja -paikoista ilmoitetaan konservatorion kotisivuilla, Wilmassa ja opinto-oppaassa.

Perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia.

5.4. Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteidenväliseen vuorovaikutukseen

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
  - ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja oppimisensa arviointiin
  - ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistöjä
  - kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa
  - tarjota oppilaille tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
  - ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
  - ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan
-

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja

5.5. Opintokokonaisuudet ja niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Instrumenttiopinnot 400h

Instrumenttitunneilla oppilas perehtyy monipuolisesti pääinstrumenttinsa perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisukeinoihin. Oppilasta kannustetaan asettamaan itselleen tavoitteita sekä työskentelemään pitkäjänteisesti. Oppilasta ohjataan harjoittelemaan säännöllisesti, johdonmukaisesti ja ergonomisesti.

Monipuolisten esiintymistilanteiden kautta oppilas oppii hallitsemaan eri ohjelmakokonaisuuksia iloiten omasta osaamisestaan ja onnistumisestaan. Konserteissa käyminen ja eri musiikkityyleihin tutustuminen kuuluu olennaisesti opintoihin. Oppilas tutustuu improvisaation peruseräisiin ja rohkaistuu kokeilemaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Työtavoissa painottuu henkilökohtainen ohjaus, mutta opetus on mahdollista järjestää myös ryhmässä sen palveluksessa parhaiten oppimisen tavoitteita.

Instrumenttiopintojen viimeisen lukuvuoden aikana oppilas valmistaa pääinstrumenttissaan osaamista kuvaavan laajan päättösuorituksen.

Yhteismusiikki 200h

Oppilas perehtyy yhteismusisoinnin perusteisiin monipuolisesti erilaisissa tehtävissä toimien. Hän saa harjoitella erilaisissa yhtyeissä ja orkestereissa toimimisen perustaitoja ja oppii myös arvioimaan omaa toimintaansa kokoonpanon jäsenenä. Hän saa kokemusta yhteismusisoinnin vaatimista sosiaalisista taidoista ja oppii jakamaan ajatuksiaan yhtyeen toisten jäsenten kanssa. Yhteismusiikki edellyttää myös kykyä aikatauluttaa omaa työskentelyä kulloinkin harjoiteltavana olevan tehtävän ja kokoonpanon vaatimusten mukaisesti.

Musiikin hahmotusaineet 200h

Musiikin hahmotusaineiden opiskelu aloitetaan oppilaan lähtökohdista riippuen 10-12 vuoden iässä. MuHa-opinnot tukevat instrumentti- ja lauluopintoja ja antavat valmiuksia erilaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen sekä tyylinmukaiseen tulkintaan. Opetus tapahtuu pääsääntöisesti ryhmissä. Opintojen edetessä on mahdollisuus saada myös henkilökohtaista ohjausta.

MuHa-aineita opiskellaan 4 vuotta (MuHa-kurssit 1-4). Opintojen väliin on mahdollista sijoittaa 1-2 välivuotta MuHa-opettajan suosituksen mukaisesti.

Klassisen musiikin opinnoissa MuHa 1, 2 ja 3 -kurssit keskittyvät nuotinlukutaidon kehittämiseen, soitintujen ja intervallien hahmottamiseen sekä keskeiseen musiikkisanastoon perehtymiseen. MuHa 4 -kurssilla tutustutaan länsimaisen taidemusiikin historiaan.

Rytmimusiikin opinnoissa MuHa 3 -kurssi painottuu sovitustekniikoiden opiskeluun ja oppilailla on mahdollisuus saada siinä henkilökohtaista ohjausta. MuHa 4 -kurssilla musiikin historiaan tutustutaan rytmimusiikin näkökulmasta.

Ryhmätunneilla käytetään orff-soittimia, lauletaan ja hyödynnetään monipuolisesti nykyteknologiaa opetuksen tukena sekä tehdään kirjallisia harjoituksia. Opinnot kehittävät oppilaan nuotinluku- ja kirjoitustaitoa sekä kykyä hahmottaa näkemäänsä ja kuulemaansa. Tunneilla tutustutaan myös eri aikakausien musiikkiin sekä paikalliseen konserttitarjontaan.

Lisäopinnot

Oppilas voi valita ylimääräisiä lisäopintoja tavoitteidensa mukaisesti Oulun konservatorion opintotarjonnasta. Lisäopintoja voivat olla mm.

- Sävellyspajatoiminta/Sovituspajatoiminta
- Syventävien opintojen opintokokonaisuudet
Kts. kuvaukset syventävistä opinnoista
- Sivuinstrumentti
- Muut henkilökohtaiset opintojaksot
Oppilaan tavoitteita tukevat opinnot

6. SYVENTÄVÄT OPINNOT

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan valitsemallaan tavalla oppilaitoksen tarjonnan pohjalta. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiansa kanssa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta.

Syventäviin opintoihin kuuluu instrumenttiopintoja, yhteismusisointia, musiikin hahmotusaineita sekä valinnaisia opintoja. Valinnaisia opintoja hyödyntäen voidaan suunnitella oppilaalle yksilöllinen polku opintoihin. Vaihtoehtoiset opintojaksot suunnitellaan tukemaan lopputyön toteuttamista. Syventävien opintojen laskennallinen laajuus on 500 h.

6.1. Oppilaat

Syventäviin opintoihin siirtyviltä edellytetään todistusta perusopinnoista. Opiskelu-aika on kolme vuotta.

6.2. Kuvaus syventävistä opinnoista

Opettaja tekee oppilaan kanssa alustavan suunnitelman syventävistä opinnoista siten, että kokonaisuudesta (A+B) muodostuu yhteensä vähintään 500h. Valinnaiset opinnot suunnitellaan tukemaan lopputyön toteuttamista. (Lopputyön aihe ja selvitys siitä, miten se nivoutuu opiskeltaviin aineisiin, kirjataan Wilmaan.)

A. PAKOLLISET OPINNOT (yhteensä 400 h):

- a. Instrumenttiopinnot 200h
- b. Yhteismusisointi = säännöllinen osallistuminen yhteismusisointiin 100h
- c. Musiikin hahmotusaineet MuHa 5 ja 6 100h (Rytmimusiikin osastolla MuHa 5-6 on yhden lukuvuoden mittainen, lisäksi suoritetaan musiikkiteknologian kurssi)

B. VALINNAISET OPINNOT (vähintään 100 h):

- a. Laajat yhteismusiikkiopinnot 25-100h esim. orkesterit, projektit, kamarimusiikki, bändit, kuorot ym.
- b. Laajat musiikin hahmotusaineiden opinnot MuHa 7-8 = 50-100h (suositellaan ammattiopintoihin hakeutuville)
- c. Muut valinnaiset osa-alueet (esim. sivuinstrumentti, mus. teknologia, säveltäminen, ammatillisen koulutuksen opintojaksot, projektit, kurssit ym.) 25-100h

6.3. Keskeiset sisällöt

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston laajentaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointi- ja yhteistyötaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä. Opintojen sisältöjä voidaan laajentaa opetuksen tavoitteiden ja paikallisten tarpeiden pohjalta.

6.4. Tavoitteet

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
  - kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti
  - rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
  - ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja
-

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulosuojelusta musisoidessaan

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotintettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

6.5 Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet

Instrumenttiopinnot 200 h

Instrumenttiopinnoissa oppilas syventää ja laajentaa teknistä, musiikillista ja ilmaisullista osaamistaan pääinstrumentissaan. Oppilas kehittää instrumenttitaitojaan valitsemiensa painotusten mukaisesti. Oppilasta kannustetaan löytämään yhä monipuolisempia harjoittelutekniikoita ja työtapoja osaamisensa kartuttamiseksi. Säännölliset esiintymiset kuuluvat opintoihin. Hän oppii huolehtimaan kuulonsuojelusta ja hyvästä soittoergonomiasta. Oppilasta rohkaistaan kehittämään improvisointitaitojaan ja hyödyntämään musiikin hahmotusaineita työskentelyssään. Konserteissa käyminen ja eri musiikkityyleihin tutustuminen ovat osa opintoja. Työtavoissa painottuu henkilökohtainen ohjaus mutta opetus on mahdollista järjestää myös ryhmässä, sen palvellessa parhaiten oppimisen tavoitteita.

Yhteismusiikki 100 h

Yhteismusisoinnissa oppilas kehittää edelleen perusopinnoissa oppimiaan taitojaan vaihtelevissa ja monipuolisissa tehtävissä. Hän osaa toimia monen tyyppisissä kokoonpanoissa ja yhtyeiden jäsenenä omaa soittoaan arvioiden ja sitä tarvittaessa mukauttaen. Oppilas oppii myös toimimaan yhtyeissä erilaisissa rooleissa ja ottamaan suurempaa vastuuta musiikkiesityksen valmistamisesta. Hän osaa toimia vuorovaikutuksessa toisten soittajien kanssa heidät huomioon ottaen ja kannustaen. Oppilas osaa myös tuoda esiin omia musiikillisia ajatuksiaan ja keskustella niistä yhtyeen muiden jäsenten kanssa.

Musiikin hahmotusaineet 100 h

MuHa-aineissa syvennetään omalle instrumentille tyypillisten musiikillisten ilmiöiden tuntemusta ja ymmärrystä eri tyyllilajien puitteissa opiskelijan mielenkiinnon kohteet huomioiden. MuHa-aineet kehittävät myös improvisointiin, vapaaseen säestykseen, sovitusten laatimiseen ja säveltämiseen tarvittavia valmiuksia. Kaikille yhteisiä kursseja ovat

- MuHa 5 ”Musiikin teoria”
- MuHa 6 ”Säveltapailu”

Rytmimusiikin osastolla suoritetaan kurssi MuHa 5-6 yhden lukuvuoden aikana sekä lisäksi Musiikkiteknologian kurssi.

Valinnaiset opinnot vähintään 100h

Valinnaisia opintoja hyödyntäen voidaan suunnitella oppilaalle yksilöllinen polku opintoihin. Vaihtoehtoiset opintojaksot suunnitellaan tukemaan lopputyön toteuttamista.

Vaihtoehdot erilaisille valinnaisille opinnoille ovat seuraavia:

- a. Laajat yhteismusiikkiopinnot 25-100h esim. orkesterit, projektit, kamarimusiikki, bändit, kuorot ym.
- b. Laajat musiikin hahmotusaineiden opinnot MuHa 7-8 = 50-100h
- c. Muut valinnaiset osa-alueet (esim. sivuinstrumentti, mus. teknologia, säveltäminen, ammatillisen koulutuksen opintojaksot, projektit, ym.) 25-100h

7. LISÄAIKA OPINTOIHIN

Oppilaalle voidaan antaa syventävien opintojen jälkeistä lisäopetusta. Edellytyksenä lisäopinnoille on, että hän on menestynyt opinnoissaan hyvin, ja hän tähtää musiikkialan ammattiin, mutta ei ikänsä vuoksi voi vielä hakeutua korkea-asteen ammattikoulutukseen.

8. AIKUISTEN OPETUS

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä.

9. TYÖTAVAT MUSIIKIN OPETUKSESSA

Musiikin laajan oppimäärän opinnoissa painottuu oppilaan henkilökohtainen ohjaus. Oppilaalle tarjotaan myös mahdollisuus monimuotoiseen yhteistoiminnalliseen musiikin tekemiseen ja opiskeluun. Tavoitteisiin perustuvat ja oppilaan oppimista edistävät työtavat vahvistavat oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Koulutuksen järjestäjä ja opettajat huolehtivat yhdessä opiskeluympäristöjen kehittämistä siten, että monipuolinen työskentely ja työtapojen käyttö opetuksessa on mahdollista. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa taroituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin.

---

10. ARVIOINTI

10.1. Arvioinnin tehtävät

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista. Sen tarkoituksena on ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen ja tukea häntä niiden saavuttamisessa. Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

10.2. Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kriteerit

Instrumenttiopinnot

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Oppilas hallitsee instrumenttinsa oman tavoitetasonsa mukaisesti. Hän osaa ilmaista itseään musiikin kautta monipuolisesti. Oppilas toimii luontevasti eri esiintymistilanteissa.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Oppilas kykenee itsenäiseen työskentelyyn opettajan antamien ohjeiden mukaisesti ja osaa kiinnittää huomiota hyvään ergonomiaan ja kuulonsuojeluun. Opintojen edetessä oppilas asettaa itselleen mielekkäitä tavoitteita ja harjoittelu muuttuu yhä itseohjautuvammaksi.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Oppilaalla on oman tavoitetasonsa mukaiset musiikin luku- ja kirjoitustaidot. Hän tunnistaa musiikin eri tyylilajeja ja osaa toteuttaa niiden erityispiirteitä omassa soitossaan. Oppilas hahmottaa musiikillisia rakenteita sekä lukemastaan, että kuulemastaan musiikista.

Säveltäminen ja improvisointi

- Oppilas tuottaa omia musiikillisia ideoita aluksi leikinomaisesti, ja opintojen edetessä tekee omia sävellyksiä tai harjoituksia, sekä käyttämään improvisointitaitoaan esimerkiksi koristelemalla tai varioimalla melodioita.
-

- Oppilaalla on rohkeutta heittäytyä ja luoda omaa, itsestä lähtevää ilmaisua improvisoinnin ja säveltämisen keinoin eri tyylilajeissa. Opintojen edetessä hän pystyy myös nuotintamaan omia sävellyksiään.

Yhteismusiikki

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Oppilas hallitsee instrumenttinsa niin, että hän pystyy tavoitetasonsa mukaisesti toimimaan erilaisten yhtyeiden ja orkestereiden osana. Hän pystyy mukauttamaan soittoansa tehtävän vaatimalla tavalla muiden musisointiin ja seuraamaan kapellimestarin tai ryhmän johtajan antamia ohjeita.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Oppilas osaa harjoitella oman osuutensa ryhmän aikataulun mukaisesti ja pystyy opintojen edetessä valmistautumaan yhteisharjoituksiin myös itsenäisesti.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Oppilas hahmottaa esitettävän teoksen tyylipiirteitä ja musiikillisia rakenteita. Hän ymmärtää oman osuutensa merkityksen kokonaisuudelle ja osaa kuunnella ja tehdä havaintoja myös muiden soittajien roolista.

Säveltäminen ja improvisointi

- Oppilas osaa tuoda esille omia musiikillisia ideoitaan kulloinkin kyseessä olevan teoksen ja kokoonpanon asettamissa puitteissa. Oppilas kykenee myös tarvittaessa improvisoimaan ja muokkaamaan esitettävää musiikkia itsenäisesti.

Musiikin hahmotusaineet

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Oppilas osaa ilmaista ja perustella rohkeasti näkemyksiään erilaisista musiikillisista ilmiöistä.
- Oppilas esittää säveltapailutehtävät luontevasti ja musikaalisesti.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Oppilas kykenee itsenäiseen työskentelyyn opettajan antamien ohjeiden mukaisesti. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan itselleen sopivat harjoitusmetodit ja oppii itsenäisesti yhdistämään uutta tietoa aiemmin oppimaansa.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Oppilaalla on oman tavoitetasonsa mukaiset musiikin luku- ja kirjoitustaidot. Hän tunnistaa musiikin eri tyylilajeja ja osaa toteuttaa niiden erityispiirteitä omassa musiikillisessa ilmaisussaan.
- Oppilas hahmottaa musiikillisia rakenteita sekä nuottimateriaalista että soivasta äänikuvasta.

Säveltäminen ja improvisointi

- Oppilas on perehtynyt sointuvalinnan ja äänenkuljetuksen perusratkaisuihin.
  - Oppilaalla on rohkeutta heittäytyä ja luoda omaa, itsestä lähtevää ilmaisua improvisoinnin ja säveltämisen keinoin eri tyylilajeissa. Hän pystyy myös nuotintamaan omia sävellyksiään erilaisille kokoonpanoille.
-

10.3 Oppimisen arviointi

Instrumenttiopinnot

Jatkuva arviointi

- Palautteenanto tapahtuu jatkuvassa dialogissa opettajan ja oppilaan välillä instrumenttitunneilla ja esiintymisten jälkeen. Oppilasta kannustetaan ja ohjataan itse- ja vertaisarviointiin. Kaikki opettajat antavat esiintymistilanteissa palautetta myös muille kuin omille oppilailleen.

Lukuvuosipalaute ja lukuvuosiesiintyminen

- Oppilas saa suullisen lukuvuosipalautteen pääaineen opettajaltaan. Lisäksi oppilas saa lukuvuosiesiintymisen yhteydessä palautetta myös toiselta opettajalta kerran lukuvuodessa. Pääaineen opettaja kirjaa lukuvuosiesiintymisen suoritukseksi Wilmaan.

Päättösuoritus

- Perusopintojen loppuvaiheessa oppilas valmistaa pääinstrumentissaan osaamistaan kuvaavan laajan päättösuorituksen. Lautakunnassa on kaksi arvioijaa ja ohjaava opettaja. Oppilas saa suorituksestaan suullisen palautteen. Ohjaava opettaja kirjaa päättösuorituksen sanallisen palautteen Wilmaan.

Yhteismusiikki

Yhteismusiikin ohjaava opettaja kirjaa osallistumisen Wilmaan. Arvioinnin tukena voidaan käyttää itsearviointia ja vertaisarviointia.

Musiikin hahmotusaineet

MuHa -kokonaisuuksista annetaan arvosana ”hyväksytty” tai ”täydennettävä”. MuHa -kokonaisuudet opettaja arvioi yksin ja kirjaa Wilmaan. MuHa 3 -kokonaisuudesta oppilas saa suoriutusmerkinnän lisäksi sanallisen palautteen.

Rytmimusiikin opinnoissa noudatetaan musiikin tyyllilajin mukaisesti soveltaen samoja vaatimuksia kuin taidemusiikin opetuksessa.

Lisäopinnot

Perusopintojen Lisäopinnot arvioidaan sanalla hyväksytty/täydennettävä. Ohjaava opettaja kirjaa suorituksen Wilmaan.

Valinnaiset opinnot

Syventävien opintojen Valinnaiset opinnot arvioidaan sanalla hyväksytty/täydennettävä. Ohjaava opettaja kirjaa suorituksen Wilmaan. Ammatillisen koulutuksen opintojaksot kirjataan erikseen Wilmaan ja ne arvioidaan ammatillisen koulutuksen kriteerien mukaisesti.

Lopputyö

Syventävien opintojen lopputyön arvioinnin suorittaa lopputyötä ohjaava opettaja yhdessä lopputyön arviointia varten muodostetun arviointilautakunnan (ohjaava opettaja + 2) kanssa. Oppilas saa lopputyöstään ja sen osista suullisen palautteen. Ohjaava opettaja kirjaa lopputyön sanallisen arvioinnin Wilmaan. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölle asettamat tavoitteet sekä hyödynnetään itsearviointin ja vertaisarviointin tarjoamia mahdollisuuksia.

Todistusten sanalliset arviot

Perusopintojen todistukseen kirjataan sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista. Sanallisen arvion kokoaa ja kirjaa Wilmaan pääaineen opettaja.

Laajan oppimäärän päättötodistukseen (syventävien opintojen jälkeen) kirjataan sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä. Sanallisen arvion kokoaa ja kirjaa Wilmaan pääaineen opettaja.

10.4. Oppilaitoksen tuloksellisuuden arviointi

Tavoite

- tuloksellisuuden arviointi on oppilaitoksen kehittämisen lähtökohta
- arviointi liittyy oppilaitoksen tavoitteisiin ja painoalueisiin sekä vuosittain tehdyssä suunnitelmassa hyväksytyihin tapahtumiin
- vuosittain voidaan vaihdella arvioinnin kohdealueita
- arviointi on jatkuvaa

Toteutus

- arviointi on ensisijaisesti opettajan ja oppilaan oman työn arviointia
- kasvatustyön tavoitteiden ja oppilaitoksen yhteisten toimintojen arviointiin osallistuu koko henkilökunta
- pyydetään tarpeen vaatiessa sidosryhmien ja asiantuntijoiden arviointia
- osallistutaan kunnan tai valtakunnan taholta tuleviin arviointeihin

Sisällöt

- arvioinnin yksityiskohtaiset sisällöt määritellään vuosittain kehittämistarpeen mukaan siten, että ne tukevat oppilaitoksen tavoitteiden toteutumista

Arvioinnin välineet

- oppilaitoksessa toimii laaturyhmä
- havainnointi ja suullinen palaute
- haastattelu
- kehittämiskeskustelu
- kirjallinen kysely
- tutkimus
- arvioinnin välineitä pyritään kehittämään osallistumalla koulutukseen ja tutkimusprojekteihin

11. MUUALLA SUORITETTUJEN OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilas voi anoa hyväksiluettavaksi muualla suorittamiaan opintoja, ei kuitenkaan musiikin laajan oppimäärän loppuötä.

---

12. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppimäärään opiskelua on tarvittaessa mahdollista yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Oppilaalle laaditaan tällöin henkilökohtainen opetussuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Yksilöllistäminen voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Yksilöllistämisen tarpeesta voi ilmoittaa oppilaaksi hakeutumisen yhteydessä tai opintojen aikana.

13. OPETUSSUUNNITELMAN KEHITTÄMINEN

Opetussuunnitelman kehittäminen on jatkuva prosessi. Sen tavoitteena on saada aikaan selkeät lähtökohdat oppilaitostoiminnan suunnittelulle, opetustavoitteiden asettamiselle ja saavuttamiselle sekä oppilaitoksen profiloitumiselle omien arvopäämäärien suunnassa.

Keskeinen väline opetussuunnitelman kehittämisessä on oppilaitoksen toiminnan ulkoinen ja sisäinen arviointi. Musiikkioppilaitosten ulkoista arviointia tarvitaan lähinnä kansallisella ja alueellisella tasolla toteutettavien kehittämishankkeiden tukena. Sisäinen arviointi perustuu oppilaitoksen itsearviointiin, mikä on edellytyksenä sen oman opetussuunnitelman ja toiminnan jatkuvalla kehittämiselle. Kehittämistyö edellyttää sitä, että siihen voivat aktiivisesti osallistua kaikki oppilaitoksen toimintaan vaikuttavat: opettajat, oppilaat, koko oppilaitosyhteisö ja sidosryhmät.

14. KANSAINVÄLISYYS JA KULTTUURI

Eri toimintamuodoin tutustutaan eri kulttuureihin ja ymmärretään kansainvälistymisen merkitys. Tavoitteiden edistämiseksi kehitetään oppilaitoksen kansainvälisyystoimintaa.

15. OPETTAJIEN TÄYDENNYSKOULUTUS

Konservatorio järjestää täydennyskoulutusta, jolla taataan ammatillisen pätevyyden säilyminen, laajentaminen ja kehittäminen. Opettajat osallistuvat myös konservatorion ulkopuolisiin koulutuksiin ja verkostoihin.

16. TODISTUSTEN SISÄLTÖ

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
  - koulutuksen järjestäjän nimi
  - oppilaitoksen nimi
  - taiteenala
  - oppilaan nimi ja henkilötunnus
  - opiskeluaika vuosina
  - oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
  - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
  - sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
-

- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopinnot todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

17. TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Tasa-arvolain tarkoituksena on paitsi estää sukupuoleen perustuva syrjintä myös edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa vähemmistösukupuolen asemaa ja estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää.

Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Oulun konservatoriossa sitoudumme tasavertaisuuden edistämiseen. Toimintamme on tasapuolista, oikeudenmukaista, arvostavaa, kannustavaa ja ihmisten erilaisuuden huomioon ottavaa. Toteutamme oppilasvalinnat lainsäädännön ja ennalta sovittujen menetelmien mukaisesti.

Kiinnitämme erityisesti huomiota tasavertaisuuden toteutumiseen opetuksen ja ohjauksen käytännön toteutuksessa. Toteutamme opetusjärjestelyt tasavertaisuutta noudattaen, siten että:

- toimintakäytännöt ja vuorovaikutus tukevat ohjausta ja oppimista
- toimintakäytännöt ja vuorovaikutus tukevat kunkin omaa kulttuuria/ kieltä/ identiteettiä ja sosiaalista kanssakäymistä
- yhteydenpito vanhempien ja muiden ulkopuolisten tahojen kanssa tukee opintojen sujumista
- opetusjärjestelyt ovat tasavertaisia; emme hyväksy epätasa-arvoa edistävää loukkaavaa vallankäyttöä, esimerkiksi näkymättömäksi tekemistä, naurunalaiseksi saattamista, tiedon pimitystä, syyllistämistä ja häpeään saattamista

Arvioimme opintosuoritukset voimassa olevien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Perehdytämme oppilaat arvioinnin perusteisiin ja kriteereihin sekä arvioinnin oikaisuun opetusjakson alussa.

Emme suvaitse kiusaamista, sukupuolista häirintää eikä ahdistelua; ei oppilaitoksessa eikä sosiaalisessa mediassa.

Oppilaaseen kohdistuva sukupuolinen huomio on ehdottomasti kiellettyä ja alaikäisen seksuaalinen häirintä on aina virallisen syytteen alainen, eli rikostutkinnan aloittaminen ei ole siitä kiinni, tekekö uhri itse rikosilmoituksen tai vaatiiko hän rangaistusta tekijälle.

Toimimme Oulun kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien mukaisesti.

18. KESTÄVÄN KEHITYKSEN ARVOT

Oulun konservatorio on sitoutunut toimimaan kestävän kehityksen arvojen mukaisesti. Ympäristö- taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen vastuullisuuteen perustuva kestävä kehitys korostaa myös ihmisen henkisesti uudistuvaa kehitystä inhimillisen pääoman sekä eettisen kasvamisen hengessä. Kulttuurisena vaikuttajana ja kasvattajana Oulun konservatoriolla on näin merkittävä rooli paikallisessa yhteisössä.

Oulun konservatorio pyrkii jokapäiväisessä toiminnassaan ekologisuuteen ja hyvinvointiin. Konservatorion eri toimipisteissä panostetaan sekä kierrätykseen että yhteistyöhön muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Jokaisella oppilaalla, opiskelijalla sekä henkilökunnan jäsenellä on vastuu huolehtia sekä yleisestä siisteydestä että kaikkien henkilöiden tasavertaisesta ja asiallisesta kohtelusta. Konservatoriolla on nollatoleranssi kiusaamiselle ja syrjinnälle.

Kestävän kehityksen asioita ajaa konservatorion henkilökunnasta koostuva työryhmä, johon kuuluu myös opiskelijajäsen. Työryhmä ottaa vastaan mielellään aloitteita tai palautetta, mikäli oppilas, opiskelija tai huoltaja havaitsee kehittämistä konservatorion kestävään kehitykseen liittyen.

19. OPETUSSUUNNITELMAN SOVELTAMINEN

Opetussuunnitelma astuu voimaan 1.8.2018. Rehtori tekee opetussuunnitelman soveltamisen vaatimat päätökset asianomaisia opettajia kuultuaan.

Hyväksytty opettajakunnan kokouksessa 17.4.2018

Hyväksytty Sivistys- ja kulttuurilautakunnan kokouksessa 15.5.2018

Täydennykset hyväksytty opettajakunnan kokouksessa 24.9.2019

Täydennykset/muutokset hyväksytty henkilöstökokouksessa 24.9.2021

Täydennykset/muutokset hyväksytty henkilöstökokouksessa 9.8.2023 ja 17.10.2023
